

20.06.2017

Landbruks- og matdepartementet
V/Guri Tveito

Innspill til faggrunnlag for nasjonal strategi for villbier og andre pollinatorer

Sabima takker med dette for muligheten til å gi innspill til den nye versjonen av faggrunnlaget, som vi mener har mye bra i seg. Det er likevel behov for å være tydeligere på både delmål og virkemidler, og det må presiseres gjennom hele den kommende handlingsplanen hvem som er ansvarlig for hvert enkelt virkemiddel, og hvordan innsatsen skal kunne måles.

De foreslåtte målene for handlingsplanen er ambisiøse. Det er bra og viktig, gitt den alvorlige situasjonen for pollinerende insekter i Norge. Hovedmålene er generelle, og for noen av dem er det laget delmål og virkemidler i tabeller, men det mangler slike tabeller for en del temaer. Det er viktig at det kommer på plass konkrete delmål og virkemidler på alle områder.

Det mangler tiltak for å oppnå mål 1 – at vi skal få bedre kunnskap om pollinerende insekter i Norge. Det er listet opp hva vi vet for lite om (s. 42), men det er ikke foreslått tiltak for å øke denne kunnskapen i Norge. Aktuelle tiltak vil for eksempel være å lage et eget forskningsprosjekt eller -programmer for å øke kunnskapen om disse problemstillingene, inkludert hvordan ulike skjøtseltiltak fungerer rent konkret for pollinatorene, som selvfølgelig vil måtte følges av økonomiske tildelinger. Tiltakene presentert i tabell 6 er gode, og bør komme i tillegg til et eget forskningsprosjekt eller lignende for å øke den økologiske og taksonomiske kunnskapen om pollinerende insekter i Norge. Kunnskap er viktig, men i denne planen må det legges mest vekt på målene som faktisk bedrer situasjonen for pollinatorene. Det er også bestillingen fra Stortinget. Vi vet allerede ganske mye om hva som skal til for å bedre tilstandene for pollinatorene, og det er viktig å komme i gang med dette på større skala enn å vente til vi kan iverksette ekstremt presise tiltak.

Delmålene under jordbruksdrift (tabell 8) er ikke tydelige nok. Det er hevet over tvil at gode og målrettede tilskuddsordninger er viktig for å opprettholde skjøtsel av det artsrike kulturlandskapet. Det må også fremgå tydeligere at tilskuddene må målrettes mot de ekstensivt drevne, ugjødsle arealene. Målsettingen «ingen

nedgang i areal med verdifull kulturmark» er bra, men det spørs om man peker på de viktigste virkemidlene. Viktigst for å ivareta de 600 engene som skjøttes i dag, og som må økes til alle 1800 kjente lokaliteter – og enda flere lokaliteter som oppdages, er ikke SMIL og RMP, men de mer spissa pengepottene for trua naturtyper samt midler til UKL. En god del av lokalitetene det her er snakk om ivaretas i stor grad gjennom helt spesielle skjøtselstiltak, og ikke så mye ordinær jordbruksdrift.

Men også det mer ordinære jordbruket er viktig å få grep om for å bedre tilstanden for pollinatorene. Fulldyrka mark, enten det er korn, grønnsaker eller gras for silofôr, inneholder svært lite artsrikdom – noe som i liten grad påvirkes av om driften er økologisk eller ikke. Omfanget av blomsterrike arealer i produksjonslandskapet må derfor økes vesentlig. Blant annet er hvordan kantsoner, åkerholmer skjøttes også i det intensivt drevne arealet er viktig. I tillegg er det viktig at det ordinære jordbruket også sørger for ekstensive arealene uten gjødsling med beite og slått, og ved behov gjenåpner/restaurerer slike arealer. Det er for å stimulere til slike tiltak ordningene at SMIL og RMP er viktige, og ordningene må derfor bli vesentlig tydeligere. Dette må fremgå klarere av delmål og virkemidler.

I tabell 8 bør virkemiddelet om utvalgte kulturlandskap endres til «Ordninga Utvalgte kulturlandskap må utvides til 100 områder innen 2025». Det er bra, men ikke på langt nær nok at ordninga blir utvidet med 10 områder i 2017 for å ta vare på de pollinerende insektene, særlig ikke gitt at målet for ordninga da den ble startet i 2009 var at den skulle omfatte 100 områder.

Virkemiddelet «Det må utvikles stedeegne frøblandinger» må tas inn i tabell 8.

Vi ser positivt på forslaget om å satse på frivillige organisasjoner i forbindelse med informasjonstiltak. Dette må følges av solide og effektive tilskudsordninger, der man får svar på søknader i god tid. Samtidig mener vi det er viktig at også offentlige myndigheter selv utfører noe av informasjonsarbeidet, og at det også gjøres tilgjengelig ressurser for og stilles forventninger om at fagmiljøer kan drive informasjonsarbeid.

Vi ser fram til å se et utkast til strategi, og forventer å bli tatt med videre i prosessen og få gi innspill på selve strategien når den kommer.

Med vennlig hilsen

Anna Blix
Nestleder